KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 30.9.2025 r.
COM(2025) 557 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW

Streszczenie sprawozdania podsumowującego na temat stosowania rozporządzenia (UE) nr 649/2012 dotyczącego wywozu i przywozu niebezpiecznych chemikaliów za okres 2020–2022

{SWD(2025) 278 final}

Zastosowane skróty

Agencja	Europejska Agencja Chemikaliów (ECHA)
BPR	rozporządzenie w sprawie produktów biobójczych
CLP	rozporządzenie w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania
CN	Nomenklatura scalona
CUS	unia celna i statystyki
DNA	wyznaczony organ krajowy
ECHA	Europejska Agencja Chemikaliów
ePIC	aplikacja służąca do wykonania rozporządzenia (UE) nr 649/2012
UE	Unia Europejska
FRA	ostateczne działanie regulacyjne
IT	technologia informacyjna
NEA	krajowy organ egzekwowania prawa
OECD	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju
Dz.U.	Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej
PIC	zgoda po uprzednim poinformowaniu
TZO	trwałe zanieczyszczenie organiczne
PPPR	rozporządzenie w sprawie środków ochrony roślin
REACH	rozporządzenie w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów
RIN	identyfikacyjny numer referencyjny
SDS	karta charakterystyki

1 WPROWADZENIE

1.1 Rozporządzenie PIC

Rozporządzenie (UE) nr 649/2012[1] („rozporządzenie PIC") wdraża konwencję rotterdamską w sprawie procedury zgody po uprzednim poinformowaniu w międzynarodowym handlu niektórymi niebezpiecznymi substancjami chemicznymi i pestycydami. Celem tego rozporządzenia jest wspieranie wspólnej odpowiedzialności oraz współpracy w dziedzinie międzynarodowego przepływu niebezpiecznych chemikaliów, ochrona zdrowia ludzkiego i środowiska przed potencjalnym szkodliwym działaniem poprzez ułatwienie wymiany informacji na temat charakterystyki niebezpiecznych chemikaliów, ustanowienie w ramach UE procesu decyzyjnego w sprawie przywozu i wywozu takich chemikaliów oraz rozpowszechnianie podjętych decyzji, odpowiednio, wśród stron konwencji i innych państw .

Rozporządzenie PIC ma zastosowanie do chemikaliów wymienionych w załączniku III do konwencji rotterdamskiej oraz do chemikaliów przemysłowych (przeznaczonych do profesjonalnego zastosowania oraz do stosowania przez konsumentów) i pestycydów (w tym produktów biobójczych), które są zakazane lub podlegają surowym ograniczeniom na mocy przepisów UE ze względów zdrowotnych lub środowiskowych. Wykracza ono poza wymogi konwencji, ponieważ dotyczy wywozu do wszystkich państw i obejmuje wymóg uzyskania zgody państwa przywozu w przypadku znacznie większej liczby chemikaliów niż chemikalia wymienione w konwencji. Ponadto wymogi dotyczące wywozu mają również zastosowanie do niektórych mieszanin zawierających wymienione chemikalia.

Zgodnie z rozporządzeniem PIC wywóz podlega różnym wymogom w zależności od wykazu chemikaliów zamieszczonego w załączniku I: chemikalia wymienione w części 1 załącznika I podlegają powiadomieniu o wywozie przedkładanemu państwu przywozu, natomiast chemikalia wymienione w częściach 2 i 3 załącznika I podlegają powiadomieniu o wywozie oraz wyraźnej zgodzie państwa przywozu, chyba że podlegają procedurze PIC na podstawie konwencji oraz są wywożone do strony, która udzieliła pozytywnej odpowiedzi dotyczącej przywozu. Obowiązki te mają również zastosowanie do mieszanin zawierających substancje wymienione w załączniku I do rozporządzenia w stężeniach skutkujących obowiązkiem oznakowania na podstawie rozporządzenia w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania (CLP) (rozporządzenie (WE) nr 1272/2008)[2] oraz do określonych wyrobów.

W rozporządzeniu PIC nałożono również na Komisję obowiązek powiadomienia Sekretariatu konwencji o ostatecznym działaniu regulacyjnym dotyczącym chemikaliów, które są zakazane lub podlegają surowym ograniczeniom w ramach jednej kategorii zastosowania określonej w konwencji (chemikalia przemysłowe lub pestycydy) i które są wymienione w części 2 załącznika I do rozporządzenia PIC. Proces ten znany jest jako powiadomienie o ostatecznym działaniu regulacyjnym i stanowi podstawę do umieszczenia chemikaliów w załączniku III do konwencji.

W odniesieniu do chemikaliów wymienionych w części 3 załącznika I (która odpowiada załącznikowi III do konwencji) Komisja, w imieniu UE i na podstawie uprawnienia określonego w rozporządzeniu PIC, ustanawia decyzję w sprawie przywozu, w której określa się, czy i na jakich warunkach chemikalia mogą być przywożone do UE. Decyzję tę przesyła się Sekretariatowi konwencji.

---

[1] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 649/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. dotyczące wywozu i przywozu niebezpiecznych chemikaliów, Dz.U. L 201 z 27.7.2012, s. 60. https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2012/649/oj.

[2] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (Dz.U. L 353 z 31.12.2008, s. 1. https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2008/1272/oj).

1.2 Sprawozdawczość

W art. 22 rozporządzenia PIC nakłada się na Komisję obowiązek sporządzania co trzy lata sprawozdania dotyczącego wykonywania funkcji przewidzianych w tym rozporządzeniu oraz sprawozdania zbiorczego zawierającego:

- informacje dostarczone przez państwa członkowskie zgodnie z art. 22 ust. 1 dotyczące funkcjonowania procedur przewidzianych w przedmiotowym rozporządzeniu, włącznie z kontrolą celną, naruszeniami, karami oraz czynnościami zaradczymi;
- informacje dostarczone przez Agencję zgodnie z art. 22 ust. 1 dotyczące funkcjonowania procedur przewidzianych w przedmiotowym rozporządzeniu.

Niniejsze trzecie sprawozdanie obejmuje lata 2020–2022. Kwestionariusz sprawozdawczy online udostępniono państwom członkowskim 28 marca 2024 r., a termin jego wypełnienia wyznaczono na 10 maja 2024 r. Wszystkie sprawozdania złożono do 28 czerwca 2024 r. W październiku 2023 r. Agencja opublikowała sprawozdanie z funkcjonowania procedur przewidzianych w rozporządzeniu PIC[3] za lata 2020–2022.

Niniejsze sprawozdanie jest streszczeniem sprawozdania podsumowującego, które zawiera przegląd wykonania rozporządzenia PIC w okresie 2020–2022.

2 ZARZĄDZANIE ROZPORZĄDZENIEM PIC

2.1 Komisja, Agencja i wyznaczone organy krajowe uważają, że koordynacja ich działań w zakresie wykonania rozporządzenia PIC jest nadal skuteczna

Na szczeblu krajowym każde państwo członkowskie wyznacza organ krajowy (wyznaczony organ krajowy), który pełni funkcje administracyjne przewidziane w rozporządzeniu PIC. Podobnie jak w poprzednim okresie sprawozdawczym państwa członkowskie uznały koordynację między wyznaczonymi organami krajowymi i Komisją oraz między wyznaczonymi organami krajowymi i Agencją za zadowalającą.

Komisja uznała współpracę z wyznaczonymi organami krajowymi i Agencją za zadowalającą zarówno w odniesieniu do regularnych wymian poglądów w okresie sprawozdawczym, jak i w odniesieniu do dyskusji odbywających się dwa razy do roku na posiedzeniach wyznaczonych organów krajowych zajmujących się PIC.

Agencja poinformowała, że współpraca z wyznaczonymi organami krajowymi w dalszym ciągu przebiegała dobrze, że koordynacja z Komisją była ogólnie zadowalająca oraz że przewidywalność i planowanie prac poprawiły się.

2.2 Niedobór zasobów zagraża skutecznemu wykonaniu oraz utrudnia działania usprawniające i działania w zakresie egzekwowania przepisów

Zasoby przeznaczone na wykonanie rozporządzenia PIC przez Komisję i ECHA pozostały na podobnym poziomie jak w poprzednim okresie sprawozdawczym.

Liczba powiadomień o wywozie rozpatrzonych przez Agencję w tym okresie spadła. Zespół ds. PIC w Agencji nadal był jednak w dużym stopniu obciążony ogólną pracą związaną z rozpatrywaniem dokumentów ze względu na wzrost liczby innych zadań związanych z rozpatrywaniem i zadań powiązanych, w tym z uwagi na znaczny wzrost liczby wniosków o wsparcie techniczne/regulacyjne.

[3] ECHA (2023), Sprawozdanie z funkcjonowania rozporządzenia w sprawie zgody po uprzednim poinformowaniu (PIC). ECHA-23-R-11-EN, https://echa.europa.eu/documents/10162/18272234/report_pic_art_22_2023_en.pdf.

Ze względu na dużą i rosnącą liczbę zgłoszeń Agencja nadal inwestowała w zasoby ludzkie i finansowe na potrzeby utrzymania i poprawy funkcjonowania aplikacji ePIC, o co często apelowały wyznaczone organy krajowe, oraz w procesy i sposoby pracy Agencji związane z wdrożeniem rozporządzenia.

Poziomy zasobów przeznaczonych na wykonanie rozporządzenia PIC zgłoszone przez wyznaczone organy krajowe zajmujące się PIC wynosiły 0,05–3,25 ekwiwalentu pełnego czasu pracy. Liczba państw członkowskich zgłaszających, że ich krajowe organy egzekwowania prawa dysponują wystarczającymi zasobami, aby wypełniać swoje obowiązki wynikające z rozporządzenia, spadła do 12 z 15 w poprzednim okresie sprawozdawczym i z 18 w pierwszym okresie sprawozdawczym. Podobnie 10 państw członkowskich – w porównaniu z 8 w poprzednim okresie sprawozdawczym i z 7 w pierwszym okresie sprawozdawczym – stwierdziło, że nie dysponuje wystarczającymi zasobami.

3 UAKTUALNIANIE ZAŁĄCZNIKÓW I I V DO ROZPORZĄDZENIA PIC

3.1 Aktualizacje załącznika I

Zgodnie z art. 23 co najmniej raz w roku Komisja ma obowiązek dokonywać przeglądu wykazu chemikaliów zawartego w załączniku I na podstawie zmian w prawie Unii – głównie w rozporządzeniu REACH[4], rozporządzeniu w sprawie produktów biobójczych[5] i rozporządzeniu w sprawie środków ochrony roślin[6] – oraz w konwencji. Załączniki do rozporządzenia PIC są zmieniane w drodze aktów delegowanych przyjmowanych przez Komisję.

W okresie sprawozdawczym do załącznika I dodano 48 substancji, z których 44 włączono do części 1 i 2 załącznika I. 35 z tych substancji włączono dlatego, że były one zakazane na mocy rozporządzenia w sprawie środków ochrony roślin, jedną substancję włączono w związku z brakiem zatwierdzenia jako substancja do stosowania w produktach biobójczych zgodnie z rozporządzeniem w sprawie produktów biobójczych, sześć ze względu na ograniczenia przewidziane w rozporządzeniu REACH (trzy substancje do ogólnego zastosowania i trzy substancje do profesjonalnego zastosowania) oraz dwie ze względu na ograniczenia przewidziane w rozporządzeniu w sprawie TZO. Cztery substancje włączono do części 3 załącznika I po włączeniu ich do załącznika III do konwencji. Oprócz tego zaktualizowano kody Nomenklatury scalonej UE wymienione w załączniku I do rozporządzenia PIC.

Zgodnie z art. 11 rozporządzenia PIC Komisja musi powiadomić Sekretariat konwencji na piśmie o chemikaliach wymienionych w części 2 załącznika I, które kwalifikują się do zgłoszenia do objęcia procedurą PIC. W okresie sprawozdawczym Sekretariatowi przedłożono 31 powiadomień o ostatecznym działaniu regulacyjnym.

3.2 Aktualizacje załącznika V

Zmiany w części 1 załącznika V do rozporządzenia PIC (chemikalia objęte zakazem wywozu) wynikają z włączenia substancji do załącznika I do rozporządzenia w sprawie TZO[7]. W okresie sprawozdawczym do części 1 załącznika V dodano pięć substancji.

---

[4] Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1907/oj.

[5] Rozporządzenie (UE) nr 528/2012 w sprawie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych, http://data.europa.eu/eli/reg/2012/528/oj.

[6] Rozporządzenie (WE) nr 1107/2009 dotyczące wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin, http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1107/oj.

[7] Rozporządzenie (UE) 2019/1021 dotyczące trwałych zanieczyszczeń organicznych, Dz.U. L 169 z 25.6.2019, s. 45, http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1021/oj.

W części 2 załącznika V do rozporządzenia PIC wymieniono chemikalia inne niż TZO objęte zakazem wywozu. W okresie sprawozdawczym do części 2 dodano niektóre mieszaniny zawierające rtęć lub związki rtęci oraz niektóre produkty z dodatkiem rtęci.

4 STOSOWANIE ROZPORZĄDZENIA PIC

4.1 Wyznaczone organy krajowe i Agencja w dalszym ciągu uświadamiają eksporterów i importerów i zwiększają oferowane im wsparcie, co poprawia zgodność z przepisami

24 państwa członkowskie zgłosiły, że przeprowadziły działania uświadamiające i działania informacyjne, w szczególności udostępniając informacje w internecie. Prawie wszystkie państwa członkowskie, które wdrożyły takie środki, uznały, że doprowadziło to do lepszego przestrzegania przepisów przez eksporterów i importerów.

Agencja nadal udzielała informacji i wsparcia eksporterom i importerom za pośrednictwem swojej strony internetowej, cotygodniowego biuletynu elektronicznego, biuletynu informacyjnego ECHA, mediów społecznościowych, wewnętrznych komunikatów w aplikacji ePIC oraz centrum informacyjnego ECHA. Agencja poprawiła również użyteczność stron ePIC[8].

Inne działania Agencji obejmowały kampanie uświadamiające skierowane do eksporterów, organizowanie różnych wydarzeń informacyjnych i publikowanie wytycznych dotyczących wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z UE oraz protokołu w sprawie Irlandii Północnej w celu poinformowania przedsiębiorstw o ich obowiązkach wynikających z rozporządzenia PIC po brexicie[9].

4.2 Wzrost liczby powiadomień o wywozie rozpatrywanych przez wyznaczone organy krajowe i ECHA ustabilizował się, a liczba powiadomień rozpatrywanych przez państwa członkowskie nadal znacznie się różni

Powiadomienie o wywozie to instrument, za pomocą którego państwa wymieniają informacje na temat chemikaliów zakazanych lub podlegających surowym ograniczeniom. Eksporterzy z siedzibą w UE, którzy zamierzają dokonać wywozu chemikaliów wymienionych w części 1 załącznika I do rozporządzenia PIC, muszą przedłożyć swoim wyznaczonym organom krajowym powiadomienie o wywozie. Po sprawdzeniu i przyjęciu powiadomienia wyznaczony organ krajowy przekazuje je do Agencji, która weryfikuje powiadomienie i przesyła je wyznaczonemu organowi krajowemu państwa przywozu. Jeżeli nie otrzymano żadnego potwierdzenia odbioru, Agencja ponownie wysyła powiadomienie.

Cała procedura jest prowadzona za pośrednictwem ePIC, a eksporterzy muszą korzystać z dostarczonego szablonu powiadomienia. W przypadku niektórych wywozów zwolnionych z przedmiotowego rozporządzenia lub z obowiązku przedłożenia powiadomienia o wywozie eksporterzy muszą złożyć wniosek o nadanie specjalnego identyfikacyjnego numeru referencyjnego przez wyznaczony organ krajowy oraz wykorzystać go w zgłoszeniu celnym w celu ułatwienia odprawy celnej.

Liczba powiadomień o wywozie i wniosków o nadanie specjalnego identyfikacyjnego numeru referencyjnego stale rosła w latach 2014–2019, ale w bieżącym okresie sprawozdawczym zaobserwowano oznaki stabilizacji (Figure 1).

[8] https://echa.europa.eu/support/dossier-submission-tools/epic.

[9] https://echa.europa.eu/advice-to-companies-q-as/pic (brexit) i https://echa.europa.eu/advice-to-companies-q-as/northern-ireland.

Wykres 1. Łączna liczba a) powiadomień o wywozie przyjętych i przekazanych Agencji przez wyznaczone organy krajowe oraz b) wniosków o nadanie specjalnego identyfikacyjnego numeru referencyjnego przyjmowanych co roku przez wyznaczone organy krajowe

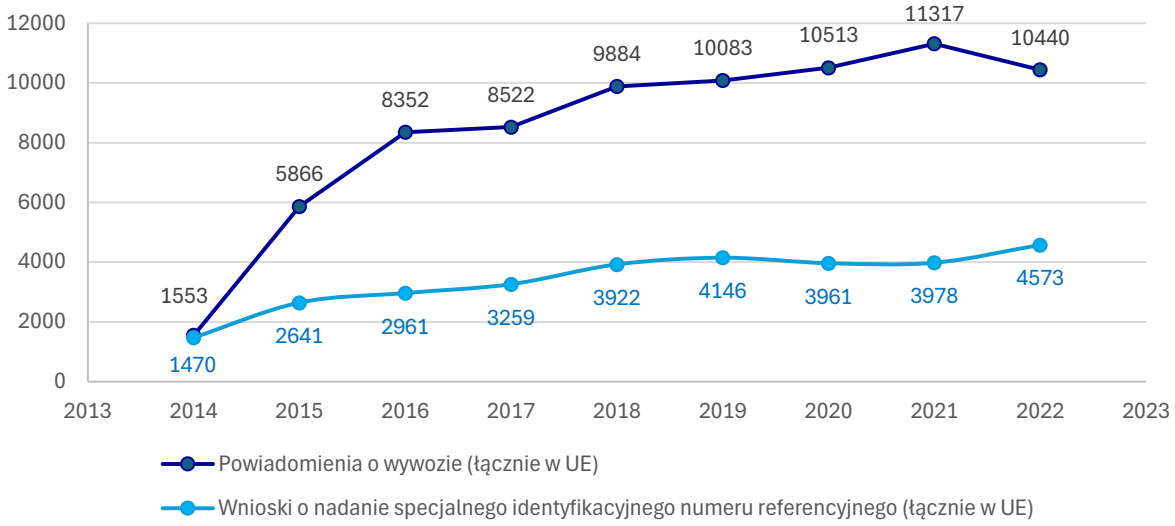

Podobnie jak w przeszłości liczba rozpatrywanych powiadomień o wywozie znacznie się różniła w poszczególnych państwach członkowskich (Figure 2).

Wykres 2. Łączna liczba powiadomień o wywozie przyjętych i przekazanych Agencji przez wyznaczone organy krajowe w okresie sprawozdawczym

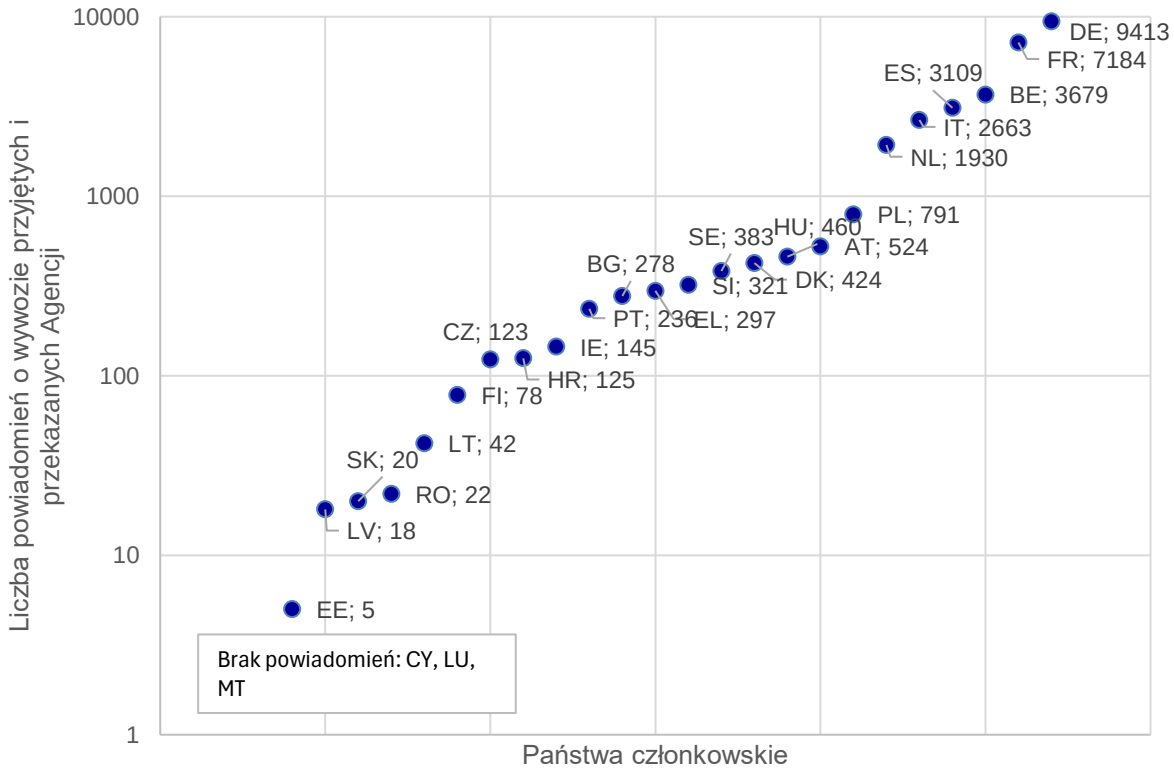

W omawianym okresie sprawozdawczym 21 państw członkowskich rozpatrzyło więcej powiadomień o wywozie niż w poprzednim okresie. Liczba rozpatrzonych powiadomień najbardziej wzrosła w Belgii (+1 660), a następnie w Niderlandach (+901), Niemczech (+768) i Hiszpanii (+726).

Liczba wniosków o nadanie specjalnego identyfikacyjnego numeru referencyjnego rozpatrzonych przez państwa członkowskie była bardzo zróżnicowana. Niemcy, Belgia i Francja w dalszym ciągu zatwierdzały najwięcej wniosków.

4.3 Liczba formularzy powiadomienia o wywozie, które należy ponownie złożyć ze względu na nieprawidłowe wypełnienie, spadła, ale pozostaje wysoka

W okresie sprawozdawczym państwa członkowskie zwróciły się o ponowne przedłożenie 3 010 powiadomień o wywozie, w porównaniu z 5 889 w poprzednim okresie i 2 904 w okresie go poprzedzającym. Było to związane głównie z niespełnieniem wymogów informacyjnych i problemami z kartą charakterystyki załączoną do powiadomienia o wywozie.

W okresie sprawozdawczym Agencja zwróciła się o ponowne przedłożenie 1 760 powiadomień o wywozie, co oznacza spadek z 2 758 w porównaniu z poprzednim okresem. Tendencja ta przypomina tendencję w zakresie ponownego przedkładania wniosków żądanego przez wyznaczone organy krajowe.

W okresie sprawozdawczym państwa członkowskie odrzuciły 738 powiadomień o wywozie, co oznacza wzrost z 544 w porównaniu z poprzednim okresem. Wyznaczone organy krajowe zgłosiły, że głównymi trudnościami napotykanymi przez eksporterów były dostępność kodów CN lub CUS oraz informacji bezpośrednio związanych z wywozem (takich jak dane kontaktowe importera), w przypadku których nastąpiła niewielka poprawa lub nie nastąpiła żadna poprawa, oraz zamierzone zastosowanie chemikaliów w państwie przywozu, w przypadku którego nastąpiła znaczna poprawa.

Odnotowano również znaczną poprawę w odniesieniu do zgłoszonych trudności związanych ze streszczeniem ostatecznego działania, powodami jego podjęcia oraz datą wejścia w życie, a także z informacjami dotyczącymi ostatecznego działania regulacyjnego podjętego przez UE.

4.4 Wzrosła liczba powiadomień o wywozie otrzymywanych od państw spoza UE

Zgodnie z art. 9 Agencja jest zobowiązana do udostępnienia powiadomienia o wywozie otrzymanego od państw spoza UE w swojej bazie danych, potwierdzenia wyznaczonemu organowi krajowemu państwa wywozu otrzymania powiadomienia oraz przekazania kopii powiadomienia wyznaczonym organom krajowym państw członkowskich otrzymujących przywóz.

W bieżącym okresie sprawozdawczym Agencja otrzymała 1 863 powiadomienia od państw spoza UE, co oznacza wzrost z 1 371 w porównaniu z poprzednim okresem. Po spadku w 2020 r. liczba powiadomień wzrosła ponad dwukrotnie do 2022 r.

4.5 Sprawozdawczość wyznaczonych organów krajowych w zakresie wywozu i przywozu chemikaliów stała się bardziej skuteczna, ale nadal można ją poprawić

Zgodnie z art. 10 eksporterzy i importerzy chemikaliów wymienieni w załączniku I do rozporządzenia są zobowiązani do poinformowania wyznaczonego organu krajowego o ilościach wywiezionych do państw spoza UE lub przywiezionych do państw spoza UE w poprzednim roku. Eksporterzy muszą również przekazać wyznaczonemu organowi krajowemu nazwy i adresy każdego importera. Wyznaczone organy krajowe muszą z kolei co roku przekazywać te informacje Agencji, która następnie gromadzi dane na szczeblu UE i udostępnia je ogółowi społeczeństwa[10].

Z informacji dostarczonych przez Agencję i wyznaczone organy krajowe wynika, że proces sprawozdawczości prowadzony na mocy art. 10 działał skutecznie. Siedem państw członkowskich zgłosiło opóźnione przekazanie informacji przez eksporterów, a dziewięć (w

[10] ECHA, Roczna sprawozdawczość w zakresie wywozu i przywozu w ramach PIC: https://echa.europa.eu/pl/regulations/prior-informed-consent/annual-reporting-on-pic-exports-and-imports.

porównaniu z pięcioma w poprzednim okresie sprawozdawczym) przez importerów. W zgłoszonych ilościach było więcej błędów również dlatego, że Agencja poprawiła funkcję sprawozdawczości w ePIC poprzez dodanie ostrzeżeń o potencjalnie błędnych ilościach. Agencja przygotowała również listę kontrolną dla wyznaczonych organów krajowych, aby pomóc im w weryfikacji sprawozdań branżowych i sporządzaniu zbiorczych sprawozdań krajowych na temat ilości wywożonych i przywożonych chemikaliów. Inaczej niż w dwóch poprzednich okresach sprawozdawczych Agencja odnotowała jednak opóźnienie w składaniu sprawozdań przez niektóre wyznaczone organy krajowe.

4.6 UE przyjęła decyzje w sprawie przywozu pięciu substancji wymienionych w załączniku III do konwencji rotterdamskiej

Zgodnie z art. 10 konwencji strony są zobowiązane do przyjęcia decyzji w sprawie przywozu dla każdej nowej substancji chemicznej wymienionej w załączniku III oraz do przedłożenia jej Sekretariatowi. Zgodnie z art. 13 rozporządzenia PIC decyzje UE w sprawie przywozu przyjmuje się w drodze aktu wykonawczego Komisji przedkładanego komitetowi REACH do zaopiniowania zgodnie z procedurą doradczą.

W okresie sprawozdawczym Komisja przyjęła jedną decyzję wykonawczą, w której przewidziano nowe decyzje w sprawie przywozu dwóch substancji i zmieniono decyzje w sprawie trzech innych substancji.

4.7 Odsetek odpowiedzi państw niebędących członkami UE na wnioski o wyraźną zgodę pozostaje niski, ale rośnie, a lepsze systemy i dobra koordynacja między Agencją a wyznaczonymi organami krajowymi przyniosły pozytywne skutki

W art. 14 wymaga się wyraźnej zgody państwa przywozu, zanim będzie można dokonać wywozu chemikaliów wymienionych w części 2 lub 3 załącznika I. Wyznaczony organ krajowy eksportera może jednak zdecydować, w poszczególnych przypadkach i w porozumieniu z Komisją, o odstąpieniu od tego wymogu w przypadku wywozu substancji chemicznej wymienionej w części 2 do państwa OECD lub w przypadku braku odpowiedzi od państwa przywozu w terminie 60 dni i pod warunkiem spełnienia określonych warunków.

W bieżącym okresie sprawozdawczym 19 państw członkowskich rozpatrzyło wnioski o wyraźną zgodę, rozpatrując łącznie 7 233 wnioski, co oznacza wzrost z 5 058 w poprzednim okresie i z 3 362 w okresie go poprzedzającym. Liczba rozpatrzonych wniosków była wyższa niż w poprzednim okresie w 13 państwach członkowskich (Figure 3).

Wykres 3. Liczba wniosków o wyraźną zgodę rozpatrzonych przez państwa członkowskie w bieżącym okresie w porównaniu z poprzednim okresem w przypadku państw, które doświadczyły największej zmiany (zmiana procentowa pokazana w nawiasach)

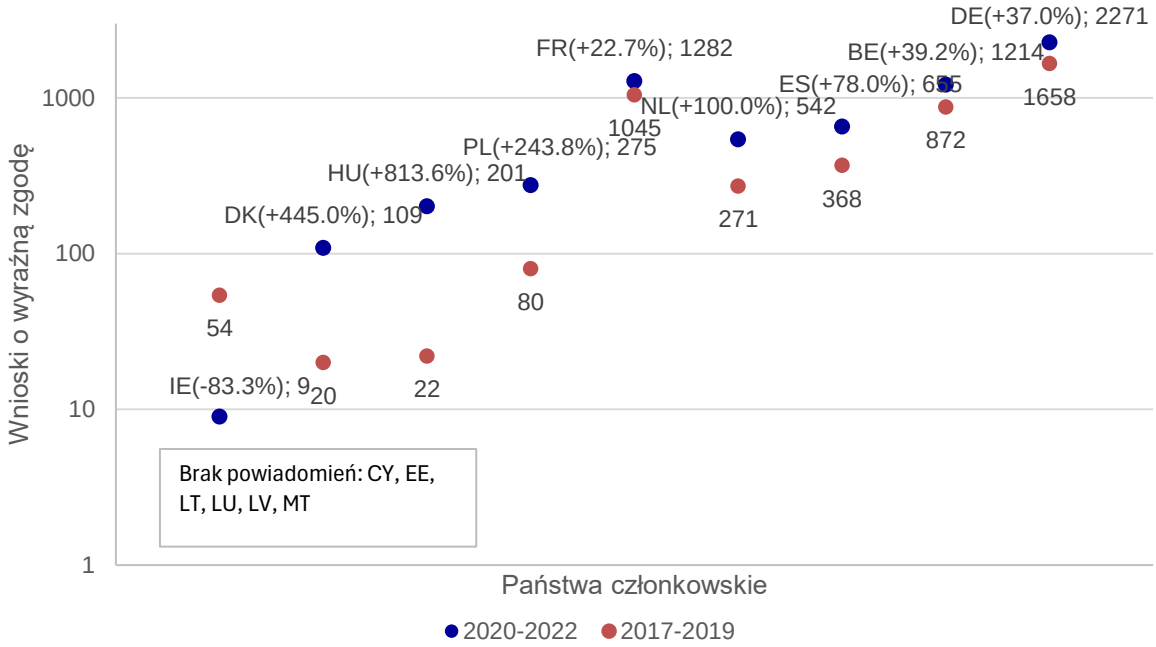

10 państw członkowskich zgłosiło trudności we wdrażaniu procedury wyraźnej zgody, czyli o 3 więcej niż w poprzednim okresie sprawozdawczym. Głównym wyzwaniem nadal była komunikacja z wyznaczonymi organami krajowymi państw przywozu. Spośród 7 233 wniosków o wyraźną zgodę odpowiedzi udzielono na 58 % z nich, czyli na nieco więcej niż w poprzednim okresie (54 %).

Podobnie jak w przeszłości Agencja uznała, że proces ten przebiega sprawnie, a współpraca jest skuteczna. Zgodnie z informacjami zwrotnymi otrzymanymi od wyznaczonych organów krajowych największe problemy podczas interpretowania odpowiedzi stanowią dla nich ustalenie okresu ważności i niektóre szczególne ograniczenia (tj. specyfika identyfikacyjnego numeru referencyjnego, specyfika eksportera).

11 państw członkowskich, w porównaniu z 8 w poprzednim okresie i 6 w okresie go poprzedzającym, musiało zdecydować, czy do wywozu chemikaliów wymienionych w części 2 załącznika I do państw OECD wymagana jest wyraźna zgoda. Żadne z państw członkowskich nie zgłosiło trudności w podjęciu tej decyzji.

15 państw członkowskich – w porównaniu z 13 w poprzednim okresie i 11 w okresie go poprzedzającym – otrzymało wnioski o zwolnienie na podstawie art. 14 ust. 7. Liczba wniosków o zwolnienie wzrosła z 571 w poprzednim okresie do 1 328 w obecnym okresie. Tylko jedno państwo członkowskie zgłosiło trudności we wdrażaniu procedury zwolnienia.

Komisja uznała, że procedura zwolnienia zasadniczo przebiega sprawnie, i oceniła współpracę z wyznaczonymi organami krajowymi jako pozytywną. Agencja również uznała, że cały proces przebiega sprawnie, a niektóre niedociągnięcia zgłoszone w poprzednich okresach zostały wyeliminowane.

10 państw członkowskich zgłosiło przypadki, w których zezwolono na wywóz w oczekiwaniu na odpowiedź na wniosek o wyraźną zgodę na podstawie art. 14 ust. 8. Łączna liczba takich przypadków wyniosła 181 w porównaniu z 569 w poprzednim okresie sprawozdawczym. Agencja nie zgłosiła żadnych trudności, co stanowi wyraźną poprawę w porównaniu z poprzednim okresem. Wynikało to głównie z poprawy funkcjonalności ePIC.

4.8 Odnotowano mniej przypadków niezgodności z wymogami informacyjnymi dotyczącymi wywożonych chemikaliów

Art. 17 stanowi, że wywożone chemikalia muszą być pakowane i oznakowane zgodnie z odpowiednimi przepisami unijnymi, chyba że państwo przywozu wymaga inaczej. Kartę charakterystyki zgodną z załącznikiem II do rozporządzenia REACH należy wysłać do każdego importera wraz z wywożoną substancją chemiczną.

Tylko trzy państwa członkowskie zgłosiły problemy w zakresie zgodności dotyczące informacji, które muszą towarzyszyć wywożonym chemikaliom. Dla porównania, w poprzednim okresie było to sześć państw członkowskich.

4.9 Wszystkie państwa członkowskie posiadają systemy kontroli i egzekwowania przepisów, ale mniej państw członkowskich zgłasza, że posiada strategię egzekwowania przepisów

Wszystkie państwa członkowskie wyznaczyły organy odpowiedzialne za egzekwowanie rozporządzenia w odniesieniu do kontroli przywozu i wywozu chemikaliów wymienionych w załączniku I zgodnie z art. 18. We wszystkich państwach członkowskich z wyjątkiem jednego takimi organami są organy celne i w większości państw członkowskich zaangażowany jest również inspektorat ds. środowiska/zdrowia.

12 państw członkowskich posiada strategię egzekwowania przepisów, co stanowi spadek w porównaniu z 16 w poprzednim okresie. W niektórych państwach członkowskich wynikało to z faktu, że egzekwowanie przepisów już było prowadzone i nie było potrzeby podejmowania dalszych działań. 12 państw członkowskich organizuje regularne szkolenia dla inspektorów, a niektóre z nich uwzględniają rozporządzenie PIC jako okazjonalny temat w ogólnych szkoleniach na temat przepisów dotyczących chemikaliów. Ogólnie rzecz biorąc, liczba regularnych szkoleń zmalała i po raz pierwszy kilka państw członkowskich wskazało, że nie przeprowadzono żadnych szkoleń ze względu na brak zasobów lub ograniczenia finansowe.

17 państw członkowskich zgłosiło, że przeprowadziło w tym okresie kontrole wywozu, a 12 państw członkowskich – kontrole przywozu. Podobnie jak w przeszłości stwierdzono niewiele naruszeń. Informacje zwrotne przekazane przez wyznaczone organy krajowe na temat działalności forum były w większości pozytywne.

Liczba państw członkowskich wskazujących, że organy egzekwowania prawa dysponują wystarczającymi zasobami, aby wypełniać swoje obowiązki wynikające z rozporządzenia, spadła z 15 w poprzednim okresie do 12 w bieżącym okresie. 10 państw członkowskich, w porównaniu z 8 w poprzednim okresie, stwierdziło, że nie dysponuje wystarczającymi zasobami finansowymi lub ludzkimi.

4.10 Chociaż w niektórych państwach członkowskich prowadzonych jest więcej działań w zakresie egzekwowania przepisów, mniej naruszeń prowadzi do nałożenia kar

Rodzaje przeprowadzanych działań w zakresie egzekwowania przepisów były w dużej mierze takie same jak w poprzednim okresie (Figure 4). Jednakże 4 kolejne państwa członkowskie (80 %) przeprowadziły kontrole dokumentacji, a 3 kolejne państwa członkowskie – proaktywne/rutynowe inspekcje. Ponad połowa z nich przeprowadziła dochodzenia lub inspekcje reaktywne lub proaktywne, a niewiele mniej niż połowa zgłosiła przeprowadzenie inspekcji lub kontroli na miejscu.

Wykres 4. Działania w zakresie egzekwowania przepisów przeprowadzane w państwach członkowskich

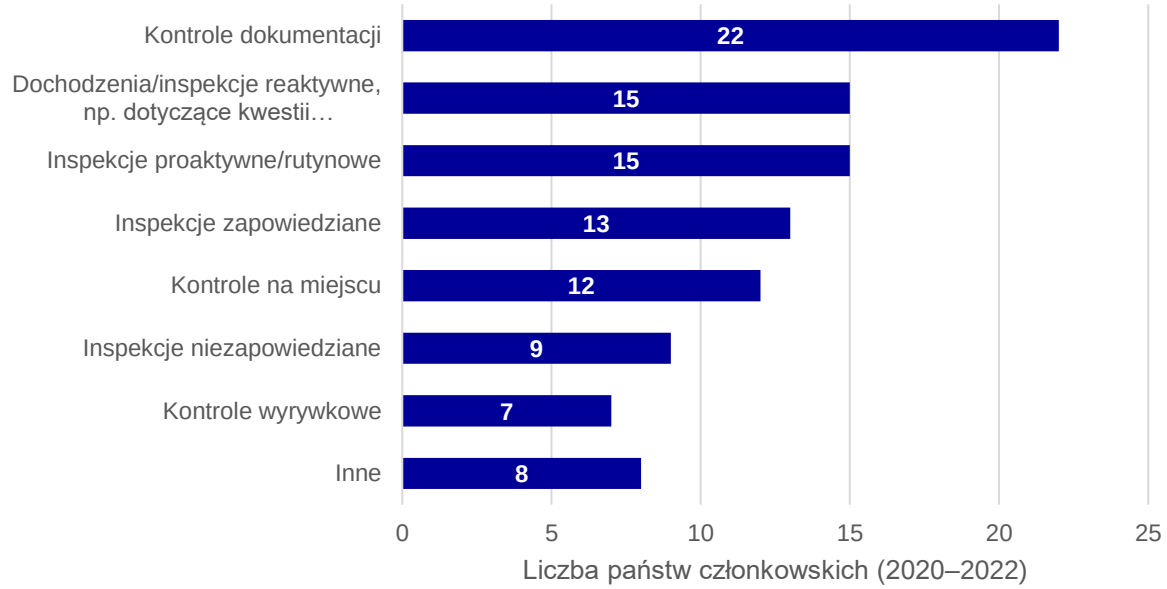

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono łącznie 93 691 kontroli wywozu, co oznacza wzrost z 9 132 w poprzednim okresie i z 6 474 w okresie go poprzedzającym. Ten znaczny wzrost wynika głównie z inspekcji zdalnych przeprowadzonych przez Bułgarię (40 425) i kontroli nieokreślonych przeprowadzonych przez Hiszpanię (42 168) (Table 1). W odniesieniu do przywozu przeprowadzono 60 421 kontroli, w porównaniu z 1 463 w poprzednim okresie i z 1 941 w okresie go poprzedzającym. Ten znaczny wzrost wynika przede wszystkim z kontroli przeprowadzonych przez Hiszpanię (58 177). Większość kontroli nadal stanowią kontrole celne.

Tabela 1. Łączna liczba kontroli urzędowych wywozu i przywozu obejmujących kontrole na podstawie rozporządzenia PIC w okresie sprawozdawczym (poprzedni okres w nawiasach)

	Kontrole przeprowadzane przez organy celne	Kontrole przeprowadzane przez inspektorów	Kontrole przeprowadzane przez inne podmioty
Kontrole urzędowe wywozu	93 308 (8 599)	383 (526)	0 (7)
Kontrole urzędowe przywozu	59 299 (237)	1 082 (1 193)	40 (33)

7 państw członkowskich, w porównaniu z 5 w poprzednim okresie i 3 w pierwszym okresie sprawozdawczym, zgłosiło, że wykryły naruszenia w drodze kontroli celnych, ale odsetek naruszeń był bardzo niski (około 0,3 %)[11]. Podobnie jak w poprzednim okresie sprawozdawczym 6 państw członkowskich (w porównaniu z 9 w pierwszym okresie sprawozdawczym) stwierdziło naruszenia w wyniku kontroli przeprowadzonych przez inspektorów. Odsetek naruszeń jest tutaj wyższy niż w przypadku kontroli celnych (około 5,4 %[12]).

Główna kategoria naruszeń stwierdzonych przez organy celne dotyczyła nieprawidłowego wypełnienia pola 44 jednolitego dokumentu administracyjnego (60 naruszeń) oraz braku identyfikacyjnego numeru referencyjnego (46 naruszeń). Główna kategoria naruszeń

[11] Ze względu na ewentualne nakładanie się kontroli przeprowadzanych w odniesieniu do wywozu i przywozu jest to jedynie wartość orientacyjna do celów porównawczych.

stwierdzonych przez inspektorów dotyczyła przepisów w odniesieniu do karty charakterystyki (35 naruszeń) oraz braku powiadomienia o wywozie chemikaliów (20 naruszeń).

13 naruszeń w trzech państwach członkowskich doprowadziło do nałożenia kar w tym okresie sprawozdawczym, w porównaniu z 29 naruszeniami w trzech państwach członkowskich w poprzednim okresie i 13 naruszeniami w czterech państwach członkowskich w pierwszym okresie.

4.11 Pomoc techniczna ze strony Agencji była nadal przyjmowana z zadowoleniem

Agencja była zaangażowana w działania w zakresie współpracy, wzięła udział m.in. w trzech warsztatach regionalnych mających na celu poprawę zdolności stron konwencji rotterdamskiej, dwóch seminariach internetowych oraz w warsztatach zorganizowanych przez konwencję w celu wsparcia różnych regionów. Agencja udzieliła również wsparcia krajom kandydującym w celu zwiększenia ich zdolności w dziedzinie zarządzania chemikaliami za pośrednictwem Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej UE. Żadne z państw członkowskich nie uczestniczyło w działaniach w zakresie współpracy w tym okresie sprawozdawczym.

4.12 Użytkownicy ePIC ogólnie uznali narzędzie informatyczne za bardziej przyjazne dla użytkownika i przydatne w ich pracy

Agencja opracowała i utrzymuje ePIC – narzędzie informatyczne wykorzystywane przez wszystkie właściwe organy, w tym organy egzekwowania prawa i organy celne, a także przez eksporterów i importerów. Liczba użytkowników ePIC z sektora podwoiła się od poprzedniego okresu i stanowi 91 % użytkowników.

Nowe funkcje dodane do ePIC w tym okresie doprowadziły do skrócenia czasu przetwarzania, zwiększenia wydajności procesów oraz poprawy identyfikowalności przypadków oraz spójności i wiarygodności danych. Wyznaczone organy krajowe zasadniczo oceniały ePIC jako narzędzie przyjazne dla użytkownika i pomocne w wykonywaniu ich głównych zadań oraz odnotowały poprawę od poprzedniego okresu (Figure 5).

Wykres 5. Czy system ePIC jest łatwy w obsłudze dla wyznaczonych organów krajowych?

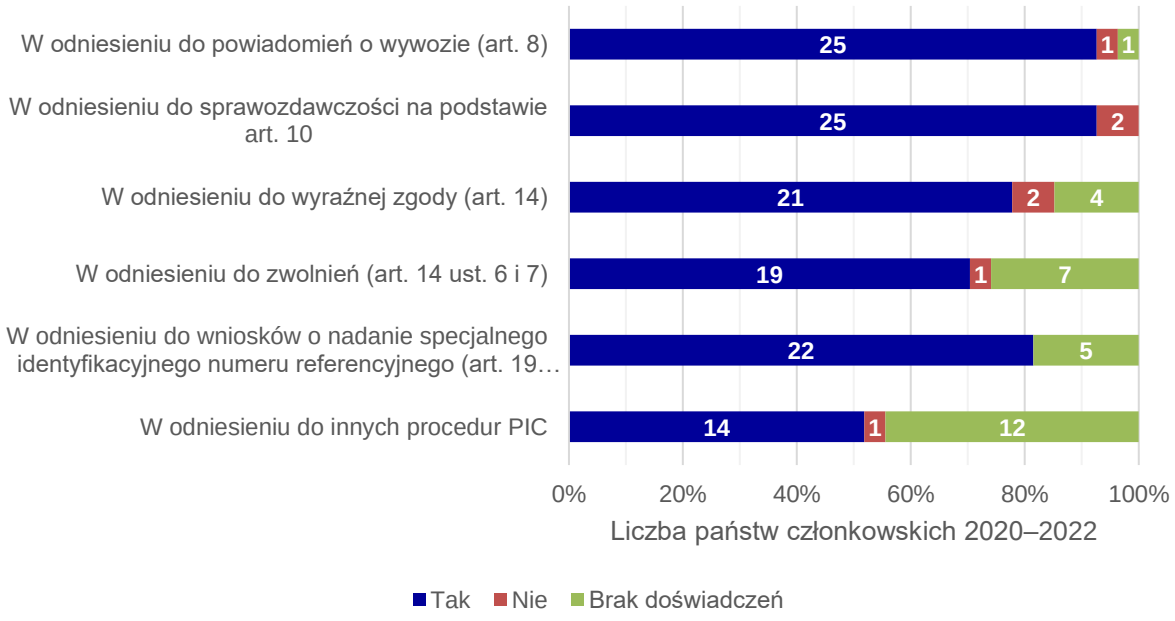

Informacje zwrotne uzyskane od podmiotów branżowych na temat ePIC – przekazane zarówno przez wyznaczone organy krajowe, jak i przez Agencję – były głównie pozytywne. W ramach badania użyteczności zainicjowanego przez Agencję pod koniec 2022 r. przedstawiono szereg

propozycji usprawnień, z których część uznano za istotne do wdrożenia w pierwszej kolejności, a kolejne zaplanowano do wdrożenia na późniejszym etapie.

4.13 Informacje i dane dotyczące wykonania rozporządzenia PIC stały się bardziej dostępne

W listopadzie 2022 r. uruchomiono ulepszoną platformę informacyjną PIC, aby zapewnić skuteczne rozpowszechnianie danych dotyczących PIC i lepszą integrację z platformą Agencji ds. rozpowszechniania informacji na temat większej liczby przepisów. W grudniu 2022 r. dodano informacje na temat odpowiedzi dotyczących przywozu do UE przewidziane w konwencji rotterdamskiej[12].

Agencja opublikowała trzy sprawozdania dotyczące handlu za lata 2019, 2020 i 2021 na podstawie art. 10, dwa sprawozdania dotyczące wymiany informacji obejmujące lata 2018–2019 i 2020–2021 na podstawie art. 20[13] oraz sprawozdanie z funkcjonowania rozporządzenia obejmujące lata 2020–2022 zgodnie z art. 22[14].

5 WNIOSKI

Rozporządzenie PIC transponuje konwencję rotterdamską do prawa UE. Rozporządzenie PIC ma te same cele, ale wykracza poza postanowienia konwencji w celu zapewnienia wyższego poziomu ochrony, w szczególności krajom rozwijającym się i krajom w okresie transformacji gospodarczej.

W niniejszym sprawozdaniu wykazano, że procedury określone w rozporządzeniu PIC i ich wdrażanie przebiegają sprawnie, w szczególności dzięki skutecznej koordynacji i współpracy między wyznaczonymi organami krajowymi, ECHA i Komisją zarówno w zakresie wewnętrznych zadań UE, jak i prac prowadzonych na szczeblu międzynarodowym. Miało to zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia celów rozporządzenia.

Procedura powiadomienia o wywozie dostarczyła państwom przywozu istotnych informacji na temat chemikaliów i ich wywozu. Dokonywanych jest ponad 10 000 powiadomień o wywozie rocznie, co wyraźnie pokazuje skalę tej wymiany informacji. Wiąże się to z dużym obciążeniem pracą w Agencji i wyznaczonych organach krajowych, któremu można zaradzić tylko za pomocą odpowiednich zasobów ludzkich. Ważną rolę w tym względzie odgrywa działanie aplikacji informatycznej „ePIC", opracowanej i utrzymywanej przez Agencję.

Stosowanie procedury wyraźnej zgody jako standardowej procedury wywozu szeregu chemikaliów, która wykracza poza konwencję, doprowadziło do wysłania w okresie sprawozdawczym 7 233 wniosków o wyraźną zgodę do państw przywozu. Ta duża liczba wniosków stworzyła trudności dla wielu państw przywozu, a 42 % wniosków pozostało bez odpowiedzi.

Eksporterzy chemikaliów podlegających rozporządzeniu PIC na ogół byli świadomi swoich obowiązków i byli w stanie się z nich wywiązać. Wyznaczone organy krajowe i Agencja zapewniały niezbędną pomoc, co pozwoliło utrzymać liczbę naruszeń na niskim poziomie. Chociaż organy celne przeprowadziły dużą liczbę kontroli wywozu (93 308) i kontroli przywozu (59 299), odsetek naruszeń był bardzo niski i wynosił około 0,3 %. Wskaźnik ten był nieco wyższy – około 5,4 % – w przypadku kontroli przeprowadzanych przez inspektorów.

[12] https://echa.europa.eu/pl/eu-import-responses-under-the-rotterdam-convention.

[13] https://echa.europa.eu/pl/regulations/prior-informed-consent-regulation/reporting-on-information-exchange.

[14] https://echa.europa.eu/pl/reports-on-the-operation-of-pic-regulation.

Ogólnie rzecz biorąc, mimo że państwa członkowskie były w stanie wywiązać się ze swoich obowiązków, czasami trudno było im poradzić sobie z dużą liczbą powiadomień o wywozie spływających pod koniec każdego roku i dotrzymać terminów. Praca Agencji była w pełni zgodna z wymogami rozporządzenia PIC i stanowiła podstawę skutecznego funkcjonowania procedur. Komisja wypełniła swoje obowiązki wynikające z rozporządzenia PIC, przyjmując w okresie sprawozdawczym dwa rozporządzenia delegowane, w których dodano 48 chemikaliów do załącznika I, oraz jedną decyzję wykonawczą dotyczącą decyzji UE w sprawie przywozu. Ponadto Komisja koordynowała wkład UE w prace międzynarodowe i reprezentowała UE przed stronami konwencji.